

EDITORIAL

Časopis *Klapalekiana* přechází od roku 2026 (62. ročník) na hybridní způsob publikování. Znamená to, že rukopisy budou publikovány online průběžně během celého roku, jakmile budou finalizovány. Koncem roku bude poté vydán celý ročník paralelně i v tištěné podobě.

Tato změna je motivována zejména následujícími důvody:

- 1) Doba zpracování rukopisu od přijetí, přes jeho recenze, formální a jazykové úpravy a finální korektury bude mnohem rychlejší. V předchozím způsobu zpracování řada rukopisů po dokončení čekala, až se naplní stránkový rozsah tištěného čísla, a zpravidla dvakrát ročně byly pak rukopisy publikovány ve dvou tištěných dvojčíslech.
- 2) Hybridní forma publikace je výhodná i z ekonomického hlediska. Jednotlivé články budou v plnobarevné verzi vydávány online. Ročník 2026 bude vytištěn ve stávající kvalitě. V dalších letech bude tisk realizován dle finančních možností. Na přechodnou dobu a v závislosti na finanční situaci ČSE, růstu cen tisku a výši přidělených dotací bude tištěná verze v současné kvalitě, později může být tištěná verze pouze černobílá a na levnější verzi papíru. Počet členů ČSE se po nárůstu v uplynulých letech opět snižuje (v současnosti 588 členů), tisk časopisu je podpořen zejména dotací od Rady vědeckých společností, jejíž výše je do budoucna nejistá a ceny tisku stále dramaticky rostou. Přechod na hybridní systém je tak v současnosti jediná cesta, jak udržet vydávání časopisu i nadále. ČSE chce zachovat paralelně i tištěnou verzi časopisu, která slouží i pro mezinárodní výměnu časopisů a budování knihovny Společnosti, ale především jako trvalý záznam publikovaných prací zajišťující validitu uveřejněných taxonomických či nomenklatorických činů v případě, že by došlo ke ztrátě online dat.

Tyto kroky nejsou nahodilé – výběrem byla oslovena členská základna ČSE s dotazy na budoucnost a fungování obou časopisů ČSE. Osloveno bylo 96 % členské základny, přičemž dotazník vyplnilo 66 % všech členů ČSE. Z ankety vyplynulo:

- 1) oba časopisy, které ČSE vydává, jsou pro většinu členů důležité (78 % dotázaných);
- 2) více než polovina členů by ocenila online verzi obou časopisů;
- 3) v případě, že bude ukončen tisk časopisu *Klapalekiana* pro členy, téměř žádný z tohoto důvodu neopustí řady ČSE.

Nejen odpovědi, ale zejména účast v anketě považujeme za velmi významnou zpětnou vazbu a těší nás, že právě časopisy se v řadě aktivit ČSE těší tak výrazné podpoře a zájmu členů.

S těmito kroky jsou spojeny i následující změny. Časopis má kromě klasického ISSN (1210-6100) nově přiděleno i Online ISSN (3029-9136). Dále budou mít veškeré články přidělen i tzv. digitální identifikátor objektu (DOI), který poskytuje jednoznačnou identifikaci na internetu. Jednotlivá PDF článků budou volně přístupná na nově vzniklých webových stránkách časopisu (<https://klapalekiana.cz>) a bude na ně upozorňováno i prostřednictvím facebookových stránek časopisu (*Klapalekiana*). Všechny tyto kroky jsou též nutnou podmínkou pro pokus o zápis do databáze *Scopus*, případně přidělení impakt faktoru (*Web of Science*).

Webové stránky obsahují kompletní archiv jak *Zpráv ČSE*, tak *Klapalekiany*, včetně všech supplementů a jsou v české a anglické verzi. Jednotlivé články jsou vloženy jako samostatná pdf se skrytou OCR vrstvou. U článků uveřejněných ve *Zprávách ČSE* byl doplněn anglický název v případě, že ho původní práce neměla a zobrazuje se v hranatých závorkách. Články uveřejněné v *Klapalekianě* mají kompletní metadata (autor, názvy, datum publikování, abstrakt a klíčová slova) převedeny do webové formy a systém v nich prohledává. Excerpce probíhala za pomoci AI nástrojů s následnou verifikací. Nicméně je možné, že data obsahují překlepy a chyby. Zde je prostor pro vás, členy ČSE, abyste nám pomohli stránky doladit a nedostatky odhalit. Pokud naleznete jakékoliv chyby a nedostatky, kontaktujte prosím Lukáše Sekerku na adresu: sagrinae@gmail.com a do předmětu zprávy napište „www Klapalekiana“.

Taxonomické články bude redakce podle stávajících pravidel Komise pro zoologickou nomenklaturu také registrovat v databázi Zoobank (<https://zoobank.org>), vygenerované identifikační číslo LSID bude součástí publikovaného článku. Zároveň budou online publikované práce elektronicky archivovány na <https://www.biotaxa.org>. Těmito kroky bude zajištěno, že online publikování taxonomických prací i nových nomenklatorických činů (např. jména nových taxonů) bude v souladu s posledními změnami pravidel zoologické nomenklatury (ICZN 2012).

Současně s těmito kroky bude v průběhu roku 2026 modifikováno složení redakční rady. Zároveň pracujeme na modernizaci a zjednodušení Pokynů pro autory, které budou k dispozici na webových stránkách časopisu. Nové pokyny pro autory budou platné od roku 2027 (ročník 63).

V časopise *Klapalekiana* bychom nadále chtěli publikovat kromě klasických článků i stručné faunistické příspěvky v rubrice Faunistic records from the Czech Republic, a také biografie a příspěvky o akcích, které ČSE pořádá. Rukopisy nadále přijímáme na adrese klapalekiana@gmail.com.

Doufáme, že všechny tyto kroky povedou k tomu, že časopis v nové podobě rozšíří své autorské řady a bude sloužit členům ČSE i celé entomologické komunitě. Věříme, že online publikováním by měla být též zajištěna větší dostupnost časopisu.

Za nasazení všech *Zpráv ČSE* a *Klapalekiany* děkujeme Petru Kmentovi. Za editaci materiálů a koordinaci děkujeme zejména Lukáši Sekerkovi. A za zprovoznění webových stránek děkujeme Marku Mantičovi. Poděkování patří i dalším lidem, kteří se na projektu podíleli.

Jan RŮŽIČKA, Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha

David SOMMER, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha & Česká společnost entomologická, Praha

David KRÁL, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Lukáš SEKERKA, Národní muzeum, Praha

Aleš BEZDĚK, Biologické centrum AV ČR, Entomologický ústav, České Budějovice

INTERNATIONAL COMMISSION ON ZOOLOGICAL NOMENCLATURE 2012: Amendment of Articles 8, 9, 10, 21 and 78 of the International Code of Zoological Nomenclature to expand and refine methods of publication. *Zootaxa* **3450**: 1–7. <http://www.mapress.com/zootaxa/list/2012/3450.html>